

ALBINA

de două ori în septemana: Joi-a și vineri-a; era când va prinde imediat materialul, va căi de trei sau de patru ori în septemana.

Titlu de prenumerațiune, pentru Austria:

un întregu 8 fl. v. a.
 deștate de anu 4 fl. v. a.
 ptrariu 2 fl. v. a.

pentru Romania și străinătate:
 un întregu 12 fl. v. a.
 deștate de anu 6 fl. v. a.

Prenumeratiuni se fac la tot d. corespundintii nostri, si de a dreptului la Redactiune Stationstraße Nr. 1, unde sunt a se adresa si corespundintile, ce privescu Redactiunea, administratiunea sau expeditiunea; câte vor fi înfrântate, nu se vor primi, era cele anonime, nu au vor pătiti.

Pentru anunturi si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde câte 7 cr. de linia; repetitiile se facu cu pretu scadutu. Pretulu timbrulu câte 80 cr. pentru una din cele cinci coloane.

Invitare de prenumerațiune

la

„ALBINA!“

Pe alu II-lea semestru resp. alu alu patrariu de anu, cu conditiunile pana acuma si cari se vedu in frunzi foii.

Redactiunea.

Pesta, in 15 iuliu n. 1873.

Ave Caesar! Morituri te salutant!
 Da, inaltiate Imperate, dupa ce fiii mitiei militare, 100 de ani versara sange, se sacrificara, perira cu sange de mii, pentru Tronulu și Dinastiaburgica-lotaringica, acuma ei, pre nalt'a Ti voia, — au se-si incedie sacrificiale, au se-si sigiledie danti'a si amorea catra Imperatulu tu, cu — renunțarea la viitoriu! — se renunțarea adeca la scopulu supremu carele au sacrificatu pana acuma sange si avere, la conditiunile de existenta si existinta propria nationala, la se dea materialu de satisfacere si la dandire a molochului, natiunei noastre!

Dupa ce legile despre granitia, voia Diet'a magiara, fora chiamarea si aspiarea si asi-dara ascultarea poporului granitiei, se sancționarea de listate, acuma ministrulu presedinte magiaru, dlu Szlavy, pre diu'a de astadi, așmatu o ancheta, aici in Buda-Pesta, se se consulta cu acesu si d'asta modulu de intruducerea aceluor legi. Știți, ce va se dica — ancheta? Va dica o adunare de — esperti, de barbi bine cunosctori de lucru, si asi-dara naturalmente, chiamati d'a da svatu.

Ei — știți cari sunt barbati cunosctori de lucru, adeca cunosctori de granitia, de poporale si interesele poporului din granitia?

Eca-i aci: supremulu comite alu Temesiului, dlu Ormos Zsiga, — marșar încarnatu, sub a cărui patriotica conducere comitatulu Temesiului si a poporatiunea romana, majoritatea, doi-trei ani a ajunsu la sepa de anu! — supremulu comite alu Tomentalului, dlu Rhonay János, armenu magiarisatu, omu altu-cum de omenia, carele atât'a cunosec granit'a si poporale ei, câtu — pre omulu din luna!

Supremulu comite alu Carasiului, cini-romanu Ivacicovicu György, omu genialu — la carti de jocu si la porunc'a la Pista; in fine comandantele militariu din Caransebesu, Basarabiciu — cum se chiama, pare-ni-se croatu de lucru, dar — sicuru omu, carele scia, atunci si — ascultă, alt'a nemi'a. Acé- — ancheta; acestia sunt — barbati de specialitate, incredintii, reprezentantii poporului din granit'a, a ce-160,000 de romani si 110,000 de serbi, cari compunu acelu teritoriu! Pre-

and'u d'alta parte, adeveratii, genuinii si reprezentantii ai serbiloru din Panciova, pentru că au cutesatu a cere ca să fie reprezentati in Dieta la desbatere causei lor, ca se nu se lucre despre ei ca despre o ciurda de vite, fora de ei — acesti'a se persecuta si terorisedia printu comisariu regiu magiaru, se suspindu din dregatori si eschidu de la vobocile publice! — Er romanii d'alta parte, nici curagiulu n'au, d'a-si deschide gur'a si d'a-si cere respectarea, ci din contra, ei vinu in deputatiune si cerererea de la domni magiari, se se indure a li-da unu mamelucu de ai lor de su-

premu comite, adeca de — primulu, de celu mai mare sclavu, in nou-ciocartindulu comitatu alu Severinului!

Astfelu fiindu, astfelu standu cause s'a fostulu confinuu militare banaticu, — pre cum omu cu minte si cu inima, nu pôte nega că este si stă, întrebămu: Ce va se dica anchet'a dlu Szlavy?

Eca ce: dupa ce in lumea mare a resunatu vaierea oă, granitieri cei încarcati de merite pentru monarhia si Dinastia, in celu mai arbitraru si barbaru modu, fora ascultarea si conlucrarea lor, se dau pre man'a inamiciloru loru seculari, a aristocratiei magiare, la discretiunea acestora, — cercarile decidiatorie mai nalte — se vor fi rusinat si vor fi semtitu necesitatea d'o reparatiune si satisfactiune, — oresi-care; sanctiunea legiloru pôte se fia urmatu sub acésta conditiune, si acum — iesuti, ciarlatanii politici, vinu a-si bate jocu de acésta mesura, consultandu si ascultandu tocmai pre cei mai pucinu chiamati; dar in fine — implinindu form'a si aruncandu-ne o mana de nisipu in ochi! —

Ori cum, Maiestatea Sa, Imperatulu si Domnulu nostru, pottesce, demanda, ca granit'a se asculte, se se supuna orbisulu domniloru magiari; — poporale granitiei bine pricepu si sciu, că acésta atât'a va se dica câtu — a se da preda magiarismulu, nesatiulu domniloru; a renunțarea la progresu, la cultura, la viitoriu; — că dora au naintea ochiloru, vedu pre fie-care, cum se li persecuta si prapadescu comunitatiu prin comitate! —

De aceea — serbii mai inimosi, mai deștepti, mai esperti in viet'a si lupt'a publica, ici-coli'a, a pune, in partile Panciovei — încerca a se opune amarei si rusinosei sorti ce li s'a croitu; protestulu municipalitatii de Panciova in contra mesurorulu violinti ale regimulu magiaru, tote comunitatile serbesci si-l'au insusitu, si — suntemu convinsi că resistenti'a lor are se mai tiena lungu timpu si — n'o se fie domniloru magiari asi'a de usioru, cum si-au intipuitu, a-si essecut'a acolo la serbi planurile magiarisatorie.

D'alta parte la romani, si a nume colo in cuibulu celu compactu si forte — din Caransebesu, consciint'a de sine si de — onorea si demnitatea romana si umana — nu pre este desvoltata; pre timpulu militiei — pe intrecute serbii si nemtii ii-au dripitu in piciora, si li-au ucisu sumeti'a nationala, intiparindu-li caracterulu sclaviloru, caracterulu umilintiei, supunerii orbe, ascultarei neconditiunata de domni straini, lepadarii de sine si tereirei nainta tiraniloru, totu cu capulu aplecatu, ca se nu fie taiatu, ci — impilatu si injugatu si bajocuritu si — mereu, ca vai de elu — nimicitu!

Astfelu romanasi nostri — dupa atatea sacrificia, astadi — de buna voia, casi cu unu felu de bucuria — vinu a încoronă opulu; ei ca sclavii gladiatori, se precipita in aren'a imperiulu magiaru, si — pentru prim'a ora in viet'a loru cu capulu redicatu striga monarhulu pre iubitu: „Tu poruncesci se fie asi'a; ei bine, fie!

Ave Caesar! Morituri Te salutant! —

(Dar — din muntii eterni, si din — nuorii cei de susu, li respunde unu echo diuosu:

„Sclavii nu dispunu de sufletulu, de viet'a poporiloru, ci — numai de — ticalosi'a loru!!“

De — ticalosi'a loru!!
 A loru!!)

Er noi — ca opositiune leiale întrebămu cu respectu: *Ei bine, Imperate, dar candu nu vor mai fi granitieri si nici poporale credintose, cine Te va mai aperi de — domni magiari rebeli?!*

Pesta, in 4/16 iuliu n.

Din strainatate avemu se înregistrămu — din lips'a de spatiu — numai pre scurtu, urmatoarele evenimente mai importanti.

Dupa-ce Francia dej'a respunsu pre diumetate si alu cincilea miliardu din contributiunea de resbelu, si restulu este gat'a d'a fi respunsu la terminu, — desiertarea teritoriulu de cele din urma trupe germane dej'a inceputu si pan' la 15 augustu, pan' la cetatea Verdunulu, tote celelalte parti vor fi libere. Ganson'a nemtiésca din Verdunu se va retrage in data dupa dapunerea celei din urma rate, — cum se da ou socoté'a in septemvre. Si asi'a Francia, carea prin contributiunea de 5 miliarde se credea supusa — dora pentru dieci de ani rusinoseloru garnisone germane, cu 8—9 luni devine liberata mai nainte de stipulatu terminu. Meritul este precum tota lumea scie si reconose a patriotice si intieleptei politice a lui Thiers.

In Anglia s'a pusu la ordinea dilei o oestiuene a secolulu de cea mai mare însemnatate. Inca la 1849 marele Cobden a staruitu, ca guvernulu anglu se iee iniciati'a spre a mediloci pre cale diplomateca, ca oestiuile de controveră intre state si natiuni, cari de comunu ducu la resbelu si se deslega prin pusca, tunu si sabia, se se deslege prin judeca'a pacica a unui juriu internationalu. Atunci Palmerston a respunsu si a respinsu motiunea prin — crenisarea si parodisarea ei. De atunci insa — dora conflicte mari, chiar conflicte ale Angliei, s'au complanatu dupa ideia fericultulu Cobden; deci septoman'a trecuta Richard, unu discipulu alu lui Cobden, renoi motiunea in parlamentulu de Londra, ministrulu Gladston o combatu seriosu, totusi ea fa primita cu maioritate.

Astfelu invingu ideile sanetose — dupa ani, deca este cine se le sustiena cu credintia si consecuti'a.

Siachulu, adeca Sultanulu seu Imperatulu Persiei, cu numele Nour-al-din, de patru septemani calatoresce prin Europa, — ce n'a mai facutu vr'o data vr'unu predecessore alu seu, si visitedia cele de frunte state resp. capitale loru, fiindu pretotindenea primitu cu nepusa pompa, firece ca celu mai potericu monarhu din Asia. Mai antaiu a petrecutu in Petropole, ca oșpe alu Tiarului; apoi a trecutu la Berlinu, oșpe alu betranulu Vilhelmu, dupa aceea merse la Londra, oșpe alu Reginei Victoria, si acuma de 7—8 zile petrece in Paris, oșpe alu Republicei franceze, a cărei primire in sa — pe semne mai multu l'a încantatu. Joia trecuta, Mac-Mahon i presentă spectacolulu unei reviste peste o armata de 82,000 soldati de tote armele, cum n'a mai vedutu marele Siachu — nici in câtu pentru echipare, nici in câtu pentru tiena si dibacia. — De asemenea este încantatu stepanitoriulu Asiei de raritate, auticiditate si peste totu de productele artei si sciintiei si gustulu francesu. Siachulu este se trece catra Casa prin Italia, Viena si Constantinopole. Se'ntielege ca elu este petrecutu de o suita a sa forte stralucitu si că deci acésta calatoria si veduta a sa este o tema dintra cele de frunte, de cari se ocupa întreaga diaristic'a cea mare.

La ocuparea Chioi de muscali este a se adauge scoira, că Chamulu, adeca stepanitoriulu acelei tieri, dupa ce-si vediu imperati'a ocupata, returnă in capitala-si si se supuse rusiloru, dechiarandu-se de vasalu. Elu deci fu repusu in scaunu; insa administratiunea terei de ocamdata remane la muscali.

In alu VII-lea anu alu patimeloru l' O constatare oblecti'a.

Domni, durere — de susu de la tronu, pana diosu la celu din urma functionariu, platitu si sustianutu de statu, de potere, in spinarea poporiloru, — numescu er'a inaugurata la 1867 — er'a constitutiunei si legalitatii si libertatii; poporulu in sa, si poporiloru nemagiare specialu, in facta acésta era, este er'a mintiuneloru constitutiunali, er'a seradirei morale si materiale, er'a tortureloru nationali.

O sentintia mai grea, marturisitu că — nu se pôte pronunțarea asupra autoritoru si sustianatoriloru acéstei stari de lucruri; deci ea — pentru ca in strainatate mai vertosu, unde adeverulu, datele, dovedile — nu se semtu de a dreptulu si nu se vedu cu ochi, se nu apara o scornitura, o calumnia rotatiōsa si criminala, — cere a fi bine motivata. Vom încerca acésta motivare.

Unde am ajunsu? Cum stămu — cu scopurile principale, suprema de statulu, ale statulu modernu, ale statulu de dreptu?? —

Se spunemu mai antaiu de tate, cari sunt scopurile supreme ale unu, astfelu de statu.

Progresulu generalu, adeca alu taturor'a, intru desvoltarea spirituala, morale si materiale. Cu alte cuvinte: perfectiunarea omnilaterale a cetatieniloru, a poporulu seu a poporiloru statulu peste totu.

Acest'a este scopulu statulu modernu de dreptu, statulu cultu, statulu civilisatoriu. Acésta va se dica — propriamente „a civilisat'a! — Care statu astadi nu reconose acestu scopu principale si nu corespunde acésta, acéla — éta o spunemu limpede si francu in faci'a lui mei, — acéla n'are dreptu la existenta; acéla este unu statu barbaru, unu statu de lotria sistemateca, pre care toti omenii de inima si de minte sunt obligati, a-lu combate si nimici, deca ar despera, d'a-lu mai îndreptă.

Dar de ce — desvoltarea si perfectiunarea generala si omnilaterale? —

Pentru că tiena a suprema a omulu — dupa mintea sanetosa, — dreptulu, se fie-care omu 'lu-aduce cu sine pre lume, ca omu — e: a trai oatu se pôte de bine, de placutu, de usioru si de securu pre acésta lume; acésta in sa nu este cu potintia, nu este cugetabilu si realizabilu, fora de o cultura spirituala, morale si materiale adeverate, — adeca: fora o buna cunoșcere si pricepere a împrejurariloru, fora o convenita respectare a totu aceluor drepturi ale altor'a, si fora de o bunastare materiale.

Si éta, intru acésta chiar se cuprinde desvoltarea spirituala, morale si materiale, seu — perfectiunea omnilaterale.

Acésta deci are se ni fie criteriulu; dupa acésta chiamare a statulu, dupa acestu scopu si dreptu alu omulu si alu omenimej seu alu poporulu in statu, avemu se essaminamu starea nostra, adeca a poporiloru si cetatieniloru in statulu ce se numescu Austro-Ungaria, seu — numai Ungaria, in er'a din urma, sub sistem'a cea noua Astfelu — macar ce alt'a ar dice legile — facute de domni si gazetele — platite de domni, sentintia nostra se va adeveri, se va arpta întemeiata.

Dupa aceste premisa — prim'a, întrebare este: progresat'a poporulu si respective poporale patriei, spirituala si sub acésta sistema si cu ajutorulu ei? —

Cu alte cuvinte: *Respanditu-s'a de la 1867 in coci mai multa si mai buna invetiatura intre poporu? Inmultitu-s'a numerulu celor culti, celor cu buna pricepere despre imprejurari??*

Datele statistice, adunate si publicate chiar de omenii guvernului si ai sistemii, dicu ca — *ba!* Din contra, datele si esperiintie nostre ni aréta, ca in cötu a nume pentru maioritatea tieriei, *popörale nemagiare, — nu numai ca nu s'a facutu progresu, ci — s'a facutu ohiar regresu!* Desvoltarea intelectuale a pornitu sub acést'a sistema, in acésta era — *pre calea racului!*

Nu mai impetritii dusmani ai omenimei potu se nege acést'a. —

A döu'a intrebare este: *progresat'o poporulu, omenimea — moralminte, sub acésta sistema, in acést'a era?*

Sunt omenii, sunt popörale, particularii si functiunarii, in töte clasele societätii, de susu pana diosu — *mai buni, mai de omenia, mai recunoscetori si respectatori de drepturile si necesitätile altor'a, ale celoralalti concetatiens, ale celoralalte popöra??* Numerulu foradelegiloru, alu celailorü, alu hotiloru si tälhariloru, alu judecatoriloru strimbi, alu dregatoriloru tirani si mitarnici, alu intrigantiloru si denunciatoriloru, alu coruptoriloru si amagitoriloru, — *chiar locuitorii carceriloru — s'au impucinatü öre??*

Dömné feresce! Tocmai din contra: *Unde mai nainte vedeai unu blastamatu si acéla — öresi-cum sfindu-se, astadi vedi diece, si inca sumetiendu-se pentru virtutea nemoralitätii lorü!*

Intréga poporatiunea cea onesta a tieriei, si töte datele autentice ale judetieloru si ale guvernului — *adeverescu acést'a.* In contra — ne mai pomeniteloru lotfi si hotfi, guvernului in er'a sa constitutiunale a fostu constrinsu a intruduce pe *Ráday* cu terorismulu discretionalu, carele numai asiá a sciutu face unu picutiü de ordine, ca a isbitu de a valm'a, pre cei buni si pre cei rei, respandindu groza si fiori!

Sé trecemu deci iute — de la acésta *Sodoma* si *Gomorra* — la a *treia intrebare*, carea este: *progresamü öre materialminte?* Cu alte cuvinte: *popörulu sporesce in avere? Se imbraca, se nutresce mai bine? Traiesce mai usioru? Platesce mai regulatu dările?! Tier'a — sporesce in bunastare si creditu?*

Ací, dle *Kerkápoly*, genialule ministru de finantie, carele töte le scii si töte le poti, én cutédia a dice — *„da!”* — *déca vrei, ca dela o margine a tieriei si pana la cealalta, 15,000,000 de gure sé te asurdiesca cu resunetulu: „minti!”* — *si toti bancarii din tota Europa apuséna si chiar din Viena, asemenea sé-ti trosnéscu unu potericu — „minti!”* — *Da, asia este: er'a si sistem'a döbstre ne-a adusu chiar la sépa de lemnü, pre noi pe poporu si tier'a. Tier'a — ca vai de ea, îndetorata si fora creditu; cetatiensii ca vai de ei, peritori de jöme, despoiati prin esecutiunile pentru dári — de töte câte li mai remasese dupa absolutismü, numai inca vermü societätii prosperédia, i cötiöaril, si impilatorii, celail, rene-gatü sidenunolantii, Öltensii si — si — si jidani, unicii favorisati de spiritulu timpului acésta dela 1867!*

Insesi foile magiare si datele guvernului despre esecutiunile si restantiele de contributiune — ni dovedescu acést'a in celu mai tristü si durerosu modü!

Asia stámu — cu scopulu si chiamarea statului, cu scopulu si dreptulu popörului, alu cetatiensiloru in statu.

Si acuma intrebámü: *Ce va sé dica dualismulu? Ce intielesu are — legea, constitutiunea, stepanirea magiara?!*

Éta ce:

„Ne-a datu némtiulu pre man'a ungurului, pentru ca acést'a sé ne faca revolutiunarii si rebeli.”

Asia dara cá — lucru mai desiuchiatu, mai absurdü si mai ridiculu de cátu acésta afirmatiune — nu póte sé fie; si totusi — sé vedeti: o sé vi aducemu date si arguminte — din istoria,

din aparitiuni si esperiintie si consecintie, cari, ori ce va fi fostu intentiunea, vor sé faca plausibilü cá — *resultatulu nu pótesé fie altulu!*

Se nu rida nimenea; — vorbimü seriosu; lasu cá veti vedé — intr'unulu din nrüi cei mai de apröpe.

Pesta, in 4/16. iuliu n. 1873.

Diece, am poté dice doue-dieci si treidieci, — dar dicemu diece foi strainu — se ocupara de caus'a bisericeii romane-ordosse, discutara dreptulu ei, atinsera pona si planurile séu intentiunile — unei séu altei partite, in cátu pentru implinirea scunului metropolitánu vacante; dar — a sulevá si discute in publicu, o cestiune, ce nu esiste, si — despre care in publicu a vorbi, multi tienu cá — este a *zugráfi pe batalu-crucea pre parete, — cestiunea dreptulu guvernialü de a tramite comisariu regiu in congresulu nostru nationale electoralu, — acést'a a fost rezervata intieptiloru si invetiatoriloru, amabililoru si amicabililoru nostri de la „Federatiunea“.*

Nu fora multa reconöcere si lauda pentru institutiunile bisericeii romane ortodosse; nu fora bune svaturi si apelandu de adreptulu la bunulu sentiu alu popörului romanu gr-or. si alu deputatoriloru congresuali, ca sé pazesea cu scumpetate dreptulu lorü constitutiunale, si a nume-ca minoritatea sé se supuna maioritätii; (— casi cum candu-va vre o data corpurile reprezentative roma ne gr. or. ar fi datu — binevoitoriloru si ingrigriloru de la „Federatiunea“ — cauza si îndemnu, pentru impartásirea de astfelu de svatu!) — nu in fine fora a — desavátü guvernialü tramiterea de comisariu; — va sé dica intre fiori frumöse si faguri dulci — versandu cu ambii pumni véninulu, ea, dulcea nöstra sora, sorie asiá:

„Dupa Statutulu org. sanctiunatu prin Maiestatea Sa cas. regia Apostolica in 28 maiu 1869, st. n. guvernulu n'are nici cea mai mica influintia ori amestec in trebile bisericeii gr. or. romane si prin urmare reprezentantele guvernialü, cá Comisariu regescu, n'are öventu nici la lucrärile preparative spre alegere, nici la insusi actulu de alegere. Unu dreptu eminentu alu bisericeii gr. or. romane, ce nu luare nici o beserica autonoma in Austro-Ungaria.

Ce e dreptu, Maiestatea Sa, — ceea ce nu suferé indoiéla, — a avutu totdeuna si are si acuma „*jus supremae inspectionis*“ (dreptulu de inalt'a supraveghiare) si in biserica gr. or. romana, precum acestu dreptu este sustienutu si in statutulu org. acésta supraveghiare insei multu, förte multu se osebesce, de supraveghiarea, ce Maiestatea Sa o essercita prin guvernulu seu in alte beserece, séu de rupraveghiarea ce MSA a essercitatu in timpü de mai nainte chiar in biserica gr. orientala. Mai nainte, pe bas'a absolutei poteri Maestatie si pe bas'a Declaratorului Iliricu, M. Sa cu döosebite ocasiuni, in döosebite moduri si modalitäti a essercitatu acestu dreptu, proviedendu pre Comisariulu reg. cu mandate si instructiuni, candu mai late, candu mai restrinse; ma chiaru s'a intemplatü, cá Comisariulu reg. dimpreuna cu capulu bisericeii a ocupatu locu la mas'a presidiala si a incursu in fapta in desbaterile sinodali.

Recunoscemu *) cu tota aupunerea omagiala si asta-di dreptulu Maestätii Sale de a poté tramite Comisariu la congresulu Romaniloru gr. or. conchiamandu spre alegerea Metropolitului, deorace M. Sa, avendu dreptulu de supraveghiare in causele bisericeiesci, are si dreptulu de a tramite acolo pre orice barbatu, incediutu alu seu, care sé se póta convinge si in persona despre curgerea desbateriloru; dar' ea comisariulu reg. sé aiba dreptulu a se amestecá in desbaterile congresului, a dá direptiune in drépt'a ori in stang'a, séu a duce presidiulu dimpreuna cu comisariulu consistoriului Metropolitanu, (despre care vomu vorbi alta data), — nu numai cá nu potemu recunoscé, dar' tocmai pre bas'a si in intelessulu Statutului org. nici nu potemu concede, de orace — dupa noi — dreptulu comisariului reg. nu se estinde mai departe decátu: numai a fi de facia la siedintie ca marturu oculatu fara votu si consultare.

Siedintiele congresului sunt publice, de unde nu pote fi eschisu nimenea **) si ommi-

*) Dar cine ve intréba, si cine are vr'o lipsa de reconöcerea vostra, fratiloru?!

**) Sé n'o mai diceti cá — ve voru, ride si cöpil nostri de la scöla!

Red. Alb.

sariulu reg. numai intru atát'a se döesebesce de publiculu ascultatoriu, in cátu densulu din profunda stima cátra person'a M. Salle, pre care o represinta, va avé unu locu destinsu si döesebitu de cátra publiculu ascultatoriu, dar' nici decátu nu póte öccu pá locu la més'a deputatoriloru congresuali, ori la més'a presidiale.

Astfelu serie „*Federatiunea*“ in nrulu seu 50 de domineca treouta. Ér noi la acéstea i raspundemu fratiesce:

„Nene draga, nu te pricepi la lucru chiar de felü. Nici nu scii, ce propriemente va sé dica *dreptulu maiestatii de suprema inspectiune*; nici nu scii distinge intre acestu dreptu sub form'a absolutismului si sub a constitutiunalismului; nici nu ai o biéta palita de ideia, cum acestu dreptu in beserica romana ortodossa din Ungaria si Transilvania este formalmente regulatu; si dupa töte — firesce cá nici nu pricepi distinge intre *dreptulu maiestatecu de suprema inspectiune* si intre *dreptulu politiaü de statu*; dar de unde sé mai combini cele ce — credi cá dici plausibile, cu *Regulamentulu congresului!* Cu unu öventu: orbecarea-ti este absoluta intru töte. De unde nu ne mirámü, cá — toti priceparatorii de lucru, cu östi ne'talnimu si cari apucassera a cetü nefericitulu articlu, toti unisono se prononciara cá — *„este séu o avisare in susu, séu o esplorare in diosu!”*

Noi acést'a n'o soimü, si nici n'o credemü; ce soimü si sentimü noi e, cá — este o *mare retaciure*, — o intreprindere fora töte lips'a, fora totu tactulu, fora totu motivulu binöventatu, una alunecare nescusabile.

Deca sor'a „*Federatiunea*“ döresce a conöce cestiunea in adeverátulu cuprinsu a ei, din punctulu de vedere teoreticu si practicü, apoi — pré bucurosu i vomu servi cu pucine desluciri, de cáte disponemü, dar — *dupa ce alegerea va fi consumata mai antaiü.* Ér pona atunci — fie dulcea nöstra amica deplinu linisita in acea privintia, cá — congresulu romanu gr. or. si conöce pré bine dreptulu pre carele insusi si-l'a votatu, si — pre cum si-l'a votatu asia si-lu va scii si aperá cum si-l'a aperatu si pona acuma; — ér candu va ave vr'o data trebuintia de svatu, va cautá — unde a mai gásitu, si nu va cercá — unde nu se áta. —

Fiindu cá n'avemu dreptu a rectificá, reflectámü!

In nrulu 47 alu föiei nöstre — publicáramü numele membriloru ordenari ai Consistoriului metropolitanu.

Noi — fiindu cá n'avemü îndemana protocödele congresului de la 1870, am rogatu pre unu amicü de ni le a scosu si tramisü.

Marturisimü, cá in data la pucina cetire ni-a batutu la ochi unu nume strainu intr'unu senatu si — am observatu lips'a unui membru despre carele bine soimü cá a fostu alesu.

Am publicatu, dar — am urmatu a cercá si — éta ce am áffatu.

In siedinti'a a XIII. din 15/27 octovre 1870, sub nrulu 162 stá:

„*Se pune la ordinea dílei alegerea unui membru ordenariu din cleru pentru senatulu epitropescu metropolitanu Facendu-se votare se constatá, cá deputatulu Nicolau Andreeviciu a cáscigatu 41 voturi; pe temeiulu acést'a se proclama de membru alu senatului epitropescu metropolitanu.*“

Mai de parte am áffatu cá, parintele protopopu alu Caransebesiului *Nicolau Andreeviciu* a si primitu la timpulu seu decretu metropolitanu despre alegerea sa.

In list'a, ce noi am publicatu la timpulu seu in „*Albina*“, dupa date directe, parintele *Andreeviciu* n'a lipsitu.

Ei bine; list'a ce noi o publicáramü in nrulu 47 ni s'a scosu din „*Telegr. Romanu*“, ea a potutu sé fia gresita; dar cum este, de — totu dupa informatiunile cáscigate, dlu protopopu alu Caransebesiului nu este invitatü la siedintiele consistoriului metropolitanu, ce au sé se incépa luni-a viitória?!

Noi — öeremu, ca pe temeiulu dateloru positive si autentice ce citáramü mai susu, in data sé fia invitatü, si din contra avisatu domnulu protopopu ce s'a invitatü in loculu seu, a nu se infacisid in dárü!

Ori cum, consistoriulu va constatá adeverulu si corege gresiel'a. —

Districtulu Fogarasului, 12 Iuliu

Consiliulu municipale districtuale rasiánu se intruni la siedintia extraordinara 7 iuliu a. c. conchiamata esclusivminte in b'a magiara — de *Boér Kálmán*, nou-nou Capitanu supremu, pentru inatalarea sa si tru publicarea ordinatiunei ministeriale, nótörie la conclusele acestui municipiu din 9 aprile a. c. acele-ce alarmara intréga magiara.

Pentru ca On. publicu sé-si póta da una informatiune esacta despre cele petre cu acésta ocasiune. e förte oportunu a se din firu in peru intrégu decursulu acestui nári.

Siedinti'a o döeschide Vice-Capitanu *Codru*, fora ca sé constaté membrii in unu publicu ascultatoriu de magiari din *Fogarasu* si din alte partü, cari ocupassera consultárilorü in numeru multu mai mare cátu érá alu adeveratiloru membrii ai consiliului municipale. —

Dupa deschidere adv. *Aron Denon* in contielegere cu protopopulu *Metianu*, *Micu* si ohiar spriginitu de protopopu *Metianu*, basatu pre justele motive specificate in protestulu, ce vi-se alatura spre publicandu propose:

„*Consiliulu municipale, dechiarandu conchiamarea acestui siedintie de ilegala, conchiamandu dissolvörea ei si inarcondia pre Vice-Capitanulu sé convocé cátu mai curendu Consiliulu municipale la o alta siedintia extraordinara pentru pertractarea tuturorü agendelorü si titörie.*“

Bietulu Vice-Capitanu, audiendu propunerea, devine in perplexitate si se depuntru intr'o odaiá laterale, unde se áffá noulü supleantü capitanu; reintorcendu-se insa curendu, se convocá consiliulu municipale, sé tramita unu putatiune dupa noulü Capitanu; ce insu nu poté obtiené de la consiliu, si astu-felü se a trage formalmente de maneci pre fiscalulu *Romanu* si pre notariulu primariu, respectu péu'a districtului, *Daniéle Gremoiu*, strigandu gur'a mare: *„aidati dupa Capitanulu supremu cea-ce si facura.* Ce érá de facutu, déca o n'u se póte altmintre!

Acuma se ivece palidu ca cer'a Vice-Capitanu *Boér Kálmán* celu-ce, asemenea Vice-Capitanulu, fora a dá spre cetire pentru constatarea membriloru si fora a atitui cum se cade siedinti'a, se rapede otimea fulgerului si dá decretulu de denunsiu in man'a notariului, provocandu-lu sé-lu cettöiera dupa cetire, de si in sgomote de nemulmire din partea membriloru, incepte a depuntru juramentulu.

Ací vedindu membrii o atare proceda si convingendu-se, cá noulü capitanu nu curtece regulele parlamentari, lu iatrerumpu sé provocá, cá mai antaiü sé se constatá de presidiulu legale — membrii presentii, si notariu, cari conturbau cu *Öljenuri* pre votatori, sé se departadie din sal'a siedintiei si asculte si privéscu din incaperile laterali.

Vedindu dlu *Boér*, cá diu nu-a lasu bine, predá de nou presidiulu Vice-Capitanului *Codru*, care sulevandü-se de nou de *Densuianu*, se aperá acum prin arguminte neresturnaveri de *Tsofilu Francu* si *Iler Duvlea*.

Insa durere, cá fiscalulu *Romanu* si Vice-capitanulu si acum ca si alta datu affara modulü de a incurá lucrulu, si asiá fiscalulu *Romanu* cu töte cá dechiarase cumca primescé conderantele propunerei lui *Densuianu*, totusi interpsulu districtului, (ipsissima verba) áffandu oportunu, fece urmatori'a propunere: *dupa inatalarea capitanului supremu sé se inchida acésta siedintia ilegalmence conchiamata si sé se cettöie ali'a, dupa formele legali!*

De sine urméza cá parte din membrii potutu distinge la momentu nuanti'a cea fíctiesuta printre ronduri in acést'a propunere, de amplotiati actuali vedindu-si pé superiori cum stáruiescu pre lunga ea, de abiá apucau scöru momentulu spre a poté dá spresiune umilite lorü supuneri, de care suntü petrunsi, cu o cald crediendu cá — dupa potiintia va fi salvatu si caus'a, resp. onóra.

Si astfelu supunendu-se la votu se priu propunerea lui *Romanu* cu 37 contra 31, adese cu o maioritate de 6 voturi. Se intielege, cá pentru acestu espediente alu inatalării, votu curatu numai amplotiati municipali si membrii aciei, caroru la momentu nu li se pareá, cá ar

ar fi oresi care mare diferentia între ambele propuneri amentite.

Capitanul supremu, incantatu de succursu ce lu primul prin acést'a, si a nume prin capunerea fruntasiloru dintre ampoiati, cari mereu conferisera cu dlu Boér si cu alti magiari, angagiandu-se sa-care la câte o rola ce o al jocara — dorere totu à conto romanismului — asiá depune juramentulu si-si otecece vorbirea de deschidere, resp. de introducere.

Dupa acestu essordiu, iute si de graba pica ca din nuori notariulu primariu, pen'a districtului, Gremoiu, si tiene o oratiune de bine-ventare, din a cărei predare ca si unu copilu ce-si reciteza lectiunea, si din a-cărei sensu s'a vediuu lamuritu, ca i-s'a fostu datu s'e o invetie de rostu!

Păna acilă asiá dara tôte decursera — cum se vedea dupa complotu s'eu — tocméla; tra de aci nainte desfasurandu-se oblu tendin'tia presidiale, lucrurile luara cu totu-lu alta facia. Presidiulu, nerespectandu concludulu de aci nainte, mediteza prin pacalire, de unelele ale, staruia la publicarea ordinatiunei ministeriale desu pomenite, ca apoi s'e ne mane a-casa.

Protopopulu I. Metianu, alevandu concludulu, pretinde respectarea lui, in sensulu saruia adunarea considerandu-se de inchisa, numai putesc pertracta nemi'o'a.

Supremulu Capitanu afirmandu, ca acelu concludu, adusu sub presidiulu Vice-Capitanulu, pre elu nu-lu oblega, — deci staruia la publicarea ordinatiunei, interdicendu ori-ce discutatiune *)

Adv. Densusianu, Duvea si Teofilu Francu, saru intru aপররা concludulu si pretindu respectarea lui, aretandu sa-care la rondulu s'eu, ca chiar deoa s'ar continuá s'iedintia, totusi ordinulu ministeriale nu pôte veni pe tapetu, de ora ce au s'e-i premérge alte cestiuni, referitorie la denumirea si introducerea Capitanulu supremu, oăci orati'a lui Gremoiu e oficalie si fora consentiamen ulu consiliulu municipal si asiá neoi nu se pote considerá ca respunsu la cestiunile acum amentite.

Tote inse indesiertu, pentru ca presidulu interdica si intrerumpea msreu pre vorbitori, si — nici ca-i pasá fiscalulu, carele acuma s'ea pre operatoriu acelu concludu; — dar se vedí! se ivesce pre bina alu treilea acelu dibace, Vice-Capitanulu Codru, si-lu combate bine, pretindendu publicarea ordinulu ministeriale, si apoi — dupa aceea s'e se inchida s'iedintia!

Eoa dara incurcatorii si incurcatur'a! Pariti amaru erau mai-vertosu aoci membrii, cari se incrediusera — cu destula usiurintia, si acum se tredira — a treia dia dupa scripturii!

Standu lucrulu astfelu, ce alt'a se mai potea face, de cátu ea, 47 de membrii din numerulu totale de 68, cáti erau presenti cu ampoiati cu totu, facia de forti'a ce li se intentá s'e lica protestulu s'usu amentitu dupa care paraua sal'a s'iedintiei, remanendu acolo numai ampoiati, preste totu vre-o 18, in a-caroru frunte etateau propunatori concludulu, atátu de uritu despectatu. Ce vor fi deliberatu si facutu si — dupa aceea? — ei songuri voru soi.

Nemicu dara mai probatu de cátu aceea, ca — incurcaturile ce suntu la ordinea dilei in acestu districtu, provocate de vre-o cáti-va ani a oăci, se tragu totu de la unii — intiepti ca vai de ei — domni de ai nostri, cari pare ca apune sunt sustienuti, ca s'e ne faca totu tana-bore; pentru ca de candu avemu nefericit'a oore de a-ii cunósca, pururia i-am vediuu in frunte acolor'a, ce la tôte ocasiunile pre tôte cáile si cu tôte midilocene cauta umilirea si surparea acelu districtu romanescu, — crediendu de buna s'ema, ca romanulu nu e bunu de alt'a, nu merita, nici n'are trebuintia de alt'a!

Li postimu s'e le fia de bine si s'e nu se abiceca; — era noi ne vom ingrigi, ca s'e nu romana totu asia. „Dabit deus his quoque finam.“

— † —

*) Ori cátu de prósta si bruta impare procedera si logie'a dlui Boér, ea totusi a fost absolutu necesaria, cáci — motivulu concludulu erá — nelegal'a convocare a consiliulu; ei — dar acést'a, reconoseuta o data de supremulu capitanu. i facev nelegal'a si introducerea si functiunea! Elu — daca s'a invoiu la propunerea dlui Romanu, a facutu numai pentru d'a amagi si pocali pre romanuasi cei creduli! — Red.

Protestulu, de care se amintese mai susu.

Onorabilelu Oficiu Notariale Municipale alu districtulu Fagarasiu!

Consiliulu municipale, intrunitu in s'iedintia de aci in numerulu constatatu de 68 membri votanti:

Considerandu, ca limb'a oficioasa in acestu municipiu romanescu este cea romana;

Considerandu ca in sensulu §-lui 6 alu legii pentru nationalitati, functionarii municipali in comerziulu oficiosu, pre teritoriulu municipiulu, si in specialu cu adunările, au s'e se servesea de limb'a acestor'a;

Considerandu, ca literile, prin cari s'au convocatu consiliulu municipale la acést'a s'iedintia, au fost redactate in limb'a magiara, ne-cunoseuta membriloru consiliulu municipalu; din care cauza multi membrii au emisu literile convocatori si nu s'au prezentatu;

Avendu in vedere, ca prin acést'a procedere au numai s'a desconsideratu legea, dara totu odatu s'a ignoratu si vatamatu dreptulu celu mai scumpu alu acestui municipiu, — a adusu urmatoriulu

Concluzu:

„Ca dupa instalarea capitanulu supremu, s'e se inchida acést'a s'iedintia ilegalmente conchiama, si s'e se conchiame alt'a s'iedintia extraordinaria, pentru resolvierea tuturor agendeloru intietitrie.“

De ora ce insa dupa instalare, dlu Codmanu Boér totusi a voitu a continuá s'iedintia contra concludulu de susu si contra protestarii consiliulu municipalu;

Astu-feliu consiliulu municipale, dechiarandu ca nu se pôte demite la vre o pertractare ulterioara pana nu se va satisfac concludulu de mai susu; si in sensulu acestui concludu privindu acést'a s'iedintia de inchisa, protestidia solemnulu si energicu contra tuturor afaceriloru si consecintieloru ce s'ar trage din pertractarea ulterioara, facuta de noi fora noi, si ca maioritete, cu 47 voturi subscrise in acestu protestu, pasesindu s'iedintia nu recunosece procesulu verbale ce pote s'ar fi luat du-pa departarea acestei maioritati,

30 Cerendu-se acuderea acestui protestu la actele s'iedintiei de aci, spre inaintare la locurile mai nalte. —

Cu predarea a acestui protestu se insarcina Dlu vicariu Alexandru Micu si adv. Arone Densusianu.

Fagarasiu, in 7 iuliu 1873.

George Comanicu, m. p. parochu si membru comisiei, — Nicolau Dobrinu, m. p. — Vasilie Borzea, m. p. — Andreiu Radesiu, m. p. — Ioane Cucu, m. p. — Georgiu Comanicu, m. p. — Iacobu Oana, m. p. — Nicolau Saszebesi, m. p. — Ioane Stoica, m. p. — Joane Marcu, m. p. — Nicolau Ratiu, m. p. — Romanu Dimboi, m. p. — Petru Socolu, m. p. — Naftanaila Raduletiu, m. p. — Ioane Hasiu, m. p. — Ioane Mardanu, m. p. — Simionu Comsiulea, m. p. — Vlase Popp, m. p. — Tamasiu Gabor, m. p. — Ioane Metianu, m. p. — Ioane Siandru, m. p. — George Zacharie, m. p. — Iacobu Moga, m. p. — Aronu Mogosiu, m. p. — Iosifu Oprisiu, m. p. — Andreiu Bica, m. p. — Leontinu Puscariu, m. p. — Daniele Sierbanu, m. p. — Georgiu Poparadu, m. p. — George Popa, m. p. — Damaschinu Balescu, m. p. — George Oprisiu, m. p. — Hilarie Boeriu, m. p. — Mihocaelu Schnaideru, m. p. — Josifu Stoica, m. p. — Georgiu Stoica, m. p. — George Szillia, m. p. — I. C. Marginiuanu, m. p. — I. Ratiu, m. p. — Nicolau Halmegy, m. p. — George Codru, m. p. — Ioane Borzia, mp. — Filimonu Caba, m. p. — Arone Densusianu, m. p. — Ilarie Duvlea, m. p. — Teofilu Francu, m. p. — Alexandru Micu, m. p. —

Conformu cu originalulu asterntu astadi.

Fagarasiu in 8 iuliu 1873.

Oficiulu notariale municipalu.

L. S. Gremoiu, m. p.
notariu primariu.

Atat'a ni se comunica de a dreptulu din Fagarasiu.

Er cele ce noi mai scimu din foile magiare si pe esri suntemu detori ale adauge aci spre completarea informatiuniloru de mai susu si spre caracterizarea si mai de aprópe a politicei domniloru, sunt urmatoriile:

Dupa esirea din adunare a maioritati de 47 membri, minoritatea de abia 20 membri, toti

dregatori, fora nici cáta asfela, chiar ca si candu s'ar fi scoiutu pre sine de cea mai genuina spre-ziune a districtulu, continuá frumosu s'iedintia, dade cétire ordenatiunei ministeriale, prin carea se nimicescu conlusele cele dóue, aduse in adunari legali, dupa tôte formelo legii — spre sustienerea onórei districtulu si a natiunei roma-ne, — dechiará de revocate acele conluse, apoi — „re bene gesta,“ merse de se ospetá bine cu domni magiari, toastandu barbatesco pentru Boér Kálmán, pentru Dedk, Tizza si Ghiczy, marii barbati ai patriei, fericoitorii romaniloru si — feresce si ai districtulu romanu de Fagarasiu.

Prin acést'a — domni magiari credu ca — acuma paca buna de vici'a romana natiu-nale in districtulu Fagarasiulu! — aceea s'a ucisu si ingropatu pentru totu de un'a cu ajutoriulu — braviloru ampoiati romani, alesí de romani si provediuti cu incredere — pentru atestu scopu! D'alta parte, de securu dd. dregatori romani se cugeta intru inim'a lor, ca — au pacalitu pre domni!

Reporturile prin foile straine facu acést'a impresiune in noi. Dar — in fine, ce va fi ad-averulu, las' ca vom vedé! —

„Pesti Napló“, se grabi a publicá si dis-cursulu de introducere alu noului supremu capitanu Boér Kálmán. Este pré insemnatu si minunatu, numai s'e-lu studiámu bine. In epilogu — nesdravenulu demolitoriu alu valachiloru se sprima, ca — are a-si publicá acelu discursu si in limb'a romana, dar — nu ca dóra ar fi obligatu spre acést'a prin lege, feresce Dómne! ci — ca s'e-lu priedpa toti, audiendu-lu in limb'a loru propria.“

„Insemnati-ve bene, domniloru mei! — asiá apostrofa stepanulu, — „ca acést'a nu-mi este detorint'a, prescisa de lege, ci o facu din atentiu cordiale catra natiunalitati, din con-descendintia si lealitate.“

„O facu din consideratiune pentru voi, ca s'e firi si voi cu consideratiune pentru mine!“

Ce invetiámu din aceste sincere si solene cuvinte ale increditulu mandatariu — alu regimulu magiaru? Ce márturia facu ele nain tea lumii??

Eta ce:

„Cumca — legea magiara, — bagati bine s'ema, legea magiara, n'are conside-ratiuni catra natiunalitati, n'are atentiu si cordialitate pentru poporu, n'are lealitate pentru reprezentanti municipialoru!“

Cumca legelatiunea, ideia statulu si a constitutiunei si libertatii magiare — nu pre-tinde ca unu Districtu, unu municipiu, popo-rulu si reprezentanti aceluia, s'e priedpa pre capulu s'eu, pre reprezentantele guvernulu, pre supremulu s'eu comite!

Dlu Boer Kálmán, noulu supremu capi-tanu alu districtulu de Fagarasiu, abatandu-se dela lege, de la ideia si spiritulu legelatoriloru magiari din consideratiuni ale sale personali s'a induratu a face romaniloru concesiunea de a fi — priedputu de ei, de a fi cordiale si leale catra si.

Acést'a o spunu aove, chiar si limpede vor-bele dlui Boer; este — repetimu — o marturisire publica, solena si oficalie — in faci'a lumii; „P. Napló“, organulu oficiosu alu domniloru magiari de la putere, o publicá acést'a — fora nici o reflexiune, prin urmare o solenisá si din a sa parte.

De aci in colia deoi — nime s'e nu mai outese a se indoi de seutintia nostra, ca — constitutiunalismulu, liberalismulu, cuvintels cele mari de progresu, de patriotismu si lealitate ale dloru magiari de la putere sunt mintiuni góle; ca densii sunt facia de noi in tóta politic'a si le-gelatiunea lor, despoti si tirani absoluti!

Sá traiesca dlu Boér Kálmán celu-ce nu ambla aseuadiendu pisc'a in sacu, ca si ceialalti farisei! —

Brasiovu, in 20 iuniu 1873 v.

Stimate de Redactoru!

Desi me affu in Brasiovu numai in tré-catu — voindu a cercetá baile din Transilvania; totusi nu me potu retiené de a nu aduce la cu-noscioti'a onoratulu publicu alu „Albinei“ unele sciri, provenite dintr'unu incidentu ade-verbatimu tristu, sciri insa cu tôte acestea ce du-pa cum ve veti convinge — dau dovéda de maturitatea si moralitatea acolor'a pe cari ii priveseu.

Seirea despre mórtrea nemuritorulu Me-tropolitu Andreiu ajunse la cunoscioti'a publi-cului romanu din Brasiovu in 17 iuniu dem-i-néti'a. Dupa médiadi la 3 óre s'a si tienutu o

consultare între poporeni din Brasiovu, a cá-reia obiectu erá modulu cum s'e-si esprime Ro-manii brasioveni seutintulu lor de dorere facia de perderea marelui Metropolitu. Aocete con-sultari, dupa cum m'am couvinsu pe deplinu, au fostu emanatiunea celu mai curatu seutiu si a unei convingeri inradacinate in inim'a poporulu despre faptele si meritele marelui si nemuritorulu Siaguna. Propunatori in acést'a materia se intrerupian e' insisi pe sine in our-sulu vorbirei, nepotendu resista lacrimeloru mai puternice de cátu puterea cuventulu lor.

Cu ochii plini de lacrimi diceau acesti propunatori: „ori-ce vom face nu pôte fi de-plinu coresponditoriu facia de meritele si fap-tele cele nemuritorie ale acestui mare barbatu, s'e facemu insa totu cátu potemu.“

Astfelu si-au impartitu acutulu de a-si sprima dorerea in dóua parti, decidiendu-se adeca ce e de a se face in Brasiovu, si cum s'e asiste la inmormentare.

In punctulu primu s'a decisu, ca fie-care Romanu brasiovenu s'e póte doiu 2 septemari de dile, punendu semnu de doiu pe pelaria; fie-care casa si institutu romanu s'e puna stin-dardu de doiu; 14 dile s'e se retiena intregu publi-culu romanu de la ori-ce petrecere publica; ér in diu'a inmormentarii servitiulu de inmormen-tiare s'e se sorbedie si in bisericeloru din Bras-ovu si din districtu — in celo din urma insa, dorere nu s'a potutu esecutá fiindu ca domni protopopi plecasera numai deoáta a dóua dia la Sibiu — si in fine in domineca prima dupa inmormentare s'e se tiena parastasu in tôte bisericeloru.

Incátu despre impartasirea la inmormen-tare in Sibiu, s'a decisu a se luá unu trenu se-paratu.

Tôte acestea s'au intemplat cu cea mai mare acuratetia. Nóptea de domineca spre luni a fostu de ajunsu, spre a pregati tôte cele ne-cesarie. Luni in 18/30 iuniu falsaiu de pe tôte bisericeloru, scólele si casele romane stin-darde negre, Romanii amblau in doiu, pe dóua dile s'a inchisu chiar si casin'a romana; damele se aretau numai in toleta négra, cu unu cu-ventu publiculu romanu era in cea mai adunoa jale. Marti nóptea la 12 óre a plecatu trenulu separatu, ducendu cu sene spre Sibiu 120 de persóne, insocite pana la gara de mai maltu de 500 de ensi. Trenulu inusé era imbracatu in doiu prin stindarde negre.

Dupa re'ntórcerea dela Sibiu s'a facutu pregatirile necesari pentru parastasulu, ce avea s'e se tiena d'omineca in 6 iuliu 24 iuniu. Bi-seric'a santulu Nicolae din suburbiulu Scheiu s'a imbracatu in negru, s'a asediatu in medi-locu unu catafalcu pomosu si s'a facutu invi-tările necesarie catra tôte autoritati si totu publiculu din locu si din districtu. Astfelu du-mineca la 9 óre a inceputu sant'a liturgia, unde atátu autoritati civile, cátu si cele militare s'au infaciatiu in celu mai frumosu numeru, asiá in cátu biseric'a s. Nicolae, desí mare, ab'a a fostu in stare de a cuprinde pe straini, ér curtea bisericii era plina de poporu.

Si portile curtii aretau jalea, in care se affa biseric'a si poporulu. Pe la 10 óre a inca-putu parastasulu, carele prin infaciarea in haine negre a pretimei, prin cantecele cele jalnice si cu deosebire prin cantecele chorulu Reuniri de cantari romane din locu au storsu lacrime ferbinti din ochii coloru presentu. In decursulu parastasulu s'au tienutu dóue cu-ventári, un'a din partea parintelui protopopu Joanu Petricu, carele dupa'e a istorisitu bio-grafia repositulu, i-a aretatu meritele pe te-renulu bisericescu. Acést'a cuventaru a fostu compusa cu multa silintia si cátu se pôte de bine. A urmatu apoi dlu directoru gimnasialu Dr. Mesiota. Cuventarea dansulu a fostu clas-sica. Materi'a cuventarii a fostu a aretá meri-tele repositulu pe terenulu scolaru, literaru si politicu. Aci intóná oratorele cu tóta pute-re cuventulu ca tóta activitatea metropolitulu Siaguna a fostu unu intregu, o ideia: ideia de a redicá poporulu romanu. Acést'a ideia a amblatu densulu a o realisá pre tôte tere-nele. „Ori unde privimu la faptele lui,“ dice oratorele — „ca autoru, ca iniiatoriulu de scóle, de tipografia si ca conducatoriulu politicu; lu vedemu lucrandu pentru realisarea acestei ideii.“ „Non omnis moriar“, dice oratorele la incepu-tulu cuventarii sale, ér la fine pronuncia spre mangaierea ascultatoriloru sei, cuvintele cla-sice ale lui Horatiu. „Eregi monumentum aere perennius“ aretandu ca omenii mari nu moru nici odatu, faptele si numele lor' stralucescu in secolu.

Sub astfelu de impresiuni de dorere s'au

despartitu Romanii brasioveni de celu mai bunu parinte, de celu mai mare binefacatoriu alu bisericai si poporului romanu.

Éta cã s'a doveditu prin fapta, aceea ce continuu vorbiti si scrieti cã:

Poporul nostru scie apretiu pre benefactorii sei, deca in adeveru semte influenti'a cea buna a faptelor a elora. Elu este bunu, elu este recunoscatoriu, ba elu este in stare a si pune chiar sufletulu seu pentru acela, care i a facutu vr'unu bine vre o data.

Invetie deci de aci cum au a-se portã catra densulu toti aceia, cari dorescu a fi stimati de acestu poporu. —

„Dacia Traiana,“

dupa insemnãrile nãstre, publicate prin „Albina,“ si dupa reclamatiunile ce ni se fecera, s'au spedata esemplaria din prim'a fasciãra — urmatoriloru domni:

a) dintre cei prenumerati la noi:

Dr. Eug. Mocioni, Kápolnds; Ant. Mocioni, Verpelet; J. Popoviciu, Gr. Beckerek — Jankahid; T. Belu, Pesta; G. Rudeu, Pesta; J. Ciuciu, Pesta; N. Demetriu, Pesta; C. Toma, Lugos — Sacul; I. Achimescu, Caransebes; P. Munteanu, Ottosac — Verhovins-Turjanski; N. Dragus, Banat-Weiskirchen; N. Philimonu, Arad — Pécska; G. Miulescu, B-Szt-György — K. Torák; N. Celigradeanu, Deva — Hat-ey; I. Istinn, Arad — Szemlak; D. Zabailla, Oravitza — Bosovits; N. Ribariu, Temesvár — Sãgh; C. Unguriann, Rakasdia — Sasca; A. Popoviciu, Arad — O Szt Anna; D. Popoviciu si I. Hora, Lugos — Satu-micu; M. Grozescu, Arad — Battonya; P. Suci, Arad — Ottlaka; D. Margineantiu, Gr. Kinkinda — Székesut; M. Vulpe, Temesvár — Murány. —

b) dintre cei directu prenumerati:

C. Cioloca si I. Savu, Banat-Weiskirchen; I. Stoica, C. Dragusianu si I. Romanu, Fagarasiu; P. Trombitasiu, M. Vásárhely; S. Popu, Thorda — Kőzép-Peterd; L. Csátó, J. Petricasiu, J. Vladutiu si Ilar. Popu, Thorda; I. Belesiu si G. Danu, Arad — Tóthvárad; I. Baltezanu, Detta — Resitza; M. Mladinu si G. Radmanu, Arad — Kurtits; V. Popoviciu si M. Baiasiu, Orsiova.

In sum'a 43, si cu vre o 8—9 gratis séu la prenumeranti sperativi, s'au spedata in totalu 52 de esemplaria. Mai avemu 48 disponibili, pre cari — cerendu-ni-se de catra cei indreptatiti, le vomu împãrti asemenea.

Remane sã ni spunemu parerea nãstra in privinti'a practiculu acestei întreprinderi si impartiri.

Mai nainte de tãte notificãmu dlui Bujoru din Roma, cã noi, dupa cum prã bucurosu dãmuna mana de ajutoriu la ori-ce întreprindere natiunale, chiar si cu sacrificia din partea nãstra, tocmai asiã la acãsta întreprindere nu mai ajungemu d'a face nici unu servitiu mai de parte; — ni este curatu peste poterile firei.

Dar de altminte — noi marturisimu cã, dupa cum cunãscemu jastadi imprejurãrile, si cele de la noi, si cele din Roma, nu potemu tiené practicabile cu rezultatu întreprinderea dlui Bujoru. Admirãmu strãdinti'a sa, studiile sale; dar — ce ajunge! întreprinderea, întrece cu multu fortieie sale si materiali si spirituali! Apoi pe calea pe care a pornitu, tare ne tememu cã si guverniale nãstre vor sã vine a-i pune pedeca. Dãra insa ca — fasciãre libere, de sine, ocasional, dar mai bine, mai coresu tiparite, ar face una cãptu si ar aduce unu profitu mai bunu. Publiculu din aperutulu acestu inceputu de sicuru va invetiã a apretiu strãdinti'a dlui Bujoru. —

Varietati.

(Avisu:) A esitu de sub tipariu brosiur'a I. din „Manualu populariu de agricultur'a practica“ insestratu cu mai multe ilustratiuni despre cele mai insemnate unelte agricole, si dedicatu Asociatiunei trne pentru literatur'a si

cultur'a poporului romanu, de Georgiu Vintila, inspectore silvanalu districtuale. Cuprinsulu este: Nutritiunea si compositiunea plantelor; pamentulu, clasificarea, lucrarea si imbunatatirea lui, si o particia din capitulu despre gunoii. Abonamentulu se face la autorele in Fagarasiu. Pretiulu unei brosiure este 40 cr. cu trimitere pe posta 46 cr. Dela 10 esemplaria se dá unulu gratis. Brosiur'a II. inã va esã cãtu de curandu si se va tramite fara intãrdiere Dloru abonanti; 4 cãle deja sunt tiparite. *)

= (Avisu si invitare.) Avemu onãre a incunoscintiã pe onorãbilulu publicu din locu si din juru, cumcu, dupa multe încercãri de a infintiã aicia in Timisiora, in centrulu si capitulu Banatului, unu „Cercu romanu de lecturã,“ dupa cum de multu s'a proiectãtu, in fine in 26 iuniu a. c. prin multe ustãnele ni succese a inlaturã tãte dificultãtile, a stãtori statutele si a le tramite nãtului locu spre intãrãre. — Deci acum invitãmu cu tãta onãrea pe toti cei ce dorescu reunirea spiritelor si nãntãrea culturai natiunale, a grãbi d'a se înscrie cãtu mai curundu de membrii acestui Cercu de lecturã-Timisiora. 1. iuliu 1874. Comitetul provisoriu: I. E. Tiranu m. p. presiedinte. S. Luminoiu m. p. secretariu.

= (Parastãse si imbrãcare de doiu, si scoterea flamureloru negre in turnurile bisericelor) pentru reposatulu mare arhieru si metropolitu Andreiu Siaguna, ni se anuãcia din multe comune alã nãstre, mai vertosu din partile Banatului, si solentãtile ni se desãcriu pe largu. Noi credemu, cã acãst'a se nãtelege de sine, si n'are trebuinta d'a fi amãntita in fie-care casu. Descrierea din Brasiovu ajunge; ocasionalminte pãte vom mai publicã vre-un'a, carea va avé mominte special, demne de consideratu. —

= (Nu o data ni s'au tramisu spre publicare voci scandalisãtoie din partea poporului,) pentru cã preotimea nãstra, in unele locuri, fora nici o considerãtiune si informatiune a poporului, cu unu cuventu fora mare necesitate, se foloseace si de cele mai insemnate dile de sãrbãtoie, pentru de a face claca si de a-si lucrã campii in modu mai estinu. Asta data plansãrea este de langa Crisiulu-albu, pentru astãfeliu de fapta a pariãtelu preotu I. M. din H. carele de comunu, dar specialu in diu'a santiloru Apostoli, in locu de bisericã adunã si duse poporulu la lueru! Poporulu nu pãte sã se dedeã a vedé desu astãfeliu de desãpreiuri a sãrbãtoiloru, si dd. preoti sunt detori pururiã a-si legitimã astãfeliu de necesitate nãntea poporului. —

= (Din Bihoru, de prã Crisiulu repede,) ni se scrie cã pre acelu cholera grasedia tare, multi se bolnavescu, dar multi se si vindeca. Recolta e slaba; lucrulu fãrte scumpu. —

= (Unu Bãlauru din noru.) Din Bozintu-mare, cu datulu 7 iuliu, ni se scrie seriosu, despre o mare bala de bãlure sen „sãrcanu“, carele langa Somesiu dintr'unu noru mare s'a lasatu la pamentu si facendu mare dauna si inspaimentandu pre omenii lucratori la campu, ma si o guba luandu cu sine, dupa ce s'a adaptu bine din Somesiu, ér s'a redicatu in nuori, de unde a aruncatu gub'a diãsu! — Este de buna sãma vorb'a de unu vertegiu airicu séu o vobura de cele cumplite si poterie, pre cum in tãta Europa se observa, si chiar pre mare, — mai alesu in vãr'a acãst'a. De cãndu cetirãmu despre asemenea aparitiuni aerice din Olanda, si America, cari au stersu de pre faciã pamentulu — case, arburi, poduri, si ori-ce li-au fost in cale joca din America a datu de o turma de oi si pre tãte le-a redicatu pona la nuori si apoi le-a trãntitu cari in catro la pamentu, astãfeliu nimicindu-le pre tãte. Dd. preuti si invetiatori ar fi sã invetiã a cunãce aceste fenomene si apoi sã le splice poporului. —

Invitatiune!

Comitetulu arangiatoriu pentru primirea membriloru de la asociatiunea transilvana pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, invita pre toti doritorii de a participã la adunarea generale

*) Celealte diarie natiunale sunt rogete sã binevoiesca a reproduce intre varietãtã acestu avisu.

a asociatiunei ce se va tiené in 11 augustu 1873 in Deva, sã binevoiesca a se însinuã pana la finea lui iuliu a. c. la celu subãgaru.

Cu privire la restrãngerea localitatiloru, insinuarea este necesaria spre a se poté satisfacere cerintelor de incortelare. —

Deva, 6 iuniu 1873.

Presiedintele comitetulu arangiatoriu: Antoniu Schiau, m. p.

Publicatiuni facsabili.

„ALBINA“

Institutu de creditu si de economii in Sibiu.

Domni actionari ai institutulu nostru sunt rogati, a respunde in I-a augustu a. c. rat'a a VIII. cu cãte 10 fl. de actiune, conformu convocãrii din 1 iuniu 1873 nr. 337.

Sibiu, 30 iuniu 1873.

2—3 Directiunea.

Insciintiare

Subsemnatulu are norocire a face cu tãta stim'a cunoscutu onoratulu Publicu peate totu si drumariloru desclinitu, cumca

Otelulu la „Trei crai,“ in Aradu.

ce si pana acuma a statu in buna faima, l'a luat densulu in esãercitiu, strãformandu-lu in deplinu si arangiantu lu mai elegante. Localitatea de jocu s'a prefacutu in 24 de chilii pe sãma publiculu calatoriu si s'a tãcãtu cãte cu 80 cr. pana la 1 fl. 50 cr. Tãte aceste incãperi s'au proveãntu spre cea mai mare comoditate si corespondiendã scopulu mai deplinu.

De asemenea stau la dispoziãtiune grajduri bune pentru cai si colne séu si oprãne largi pentru cocci.

Pana acumu subsemnatulu fiindu arendasiu la „Che'a de auru,“ acãceasi atentiune o va continã facia de onorabili ospeti si in noulu Otelu, pentru d'a satisfacere in tãta privinti'a pretensiuniloru lor, a nãme prin servitiu promptu si acuratu si prin pretiuri moderate, astãfeliu nu numãi pastrandu, ci inca sporindu increderea, de care s'a bucuratu pururiã din partea multu onoratulu Publicu.

Cu partea Otelulu pentru incortelare, este impreunata si o Restauratiune, adeca o sala, unde, in fie-care timpu alu dilã se vor servi cele mai gustãose manãri si cele mai delicioase bẽnturi, cu pretiuri moderate.

Radimãtu pe acestea, indrasnescu a recomandã multu stimãtulu publicu cu totu de adinsulu acestu Otelu spre cercetare cãtu mai deãa.

Albert Schor, ospetariu.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei invetiatoresci dela scãla gr. or. rom. din Comuna Vermesiu protopresbiteratulu Sebelului, Comitatu Carasiului, se deschide Concursu pana la finea lunoi lui Iuliu a. c. cal. vechiu.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt:

1. Salarulu invetiatorescu si alte emoluminte anuale socotite in bani gata 64 fl. v. s.
2. 8 orgii de lemne dintre cari se incãldieace si scãla;
3. 3/4 Jugeru de gradina pentru legumi;
4. 2 jugere de pamentu aratura, séu livada si Cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupã acestu postu, sunt avisati recurselu lorã prãcediute cu documentele prescise in statutulu org. bisericãscu, adresate Comitetululu parochialu a-le substerne Domnulu Proto-presbiteru tractuale in Sebelu.

Vermesiu, in 24 iuniu v. 1872.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu Dlu proto-presbiteru, Alexandru Ioanoviciu.

1—3

Concursu,

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu dela scãla confesionala gr. or. din Haro, in cot-

tuļu Hunedãrei, protopopiatulu Giãrgãului I, se deschide concursu pana la 15 aug. a. c. st. v.

Emolumintele sunt: 300 fl. v. a. salariu annalu, gradina pentru legumi, dela totu postulu umblatoriu la scãla unu caru de leãnu séu 1 fl. v. a. si cortelu liberu.

Doritorii de a ocupã acãsta statiune invetiatoresca au sã si tramite recurselu catra comitetulu parochialu, séu de a dreptulu onor. domnu Basiliu Puposiu, protop. alu tractulu Giãrgãului I, in Hondolu, per Deva, alãtrãndu testimoniu preparandialu si de calificatiune, si tãte atestãtele despre servitiulu de pana acuma; afãra de acãstea se poftesce ca pre lenga limbã materna (romana) sã vorbãca si limb'a magiara séu germana, si tot odata sunt postiti a se infaciãsi in vre o dumineca séu sãrbãtoie la s. bisericã, ca sã se fia cunoscuti poporulu.

Haro 6 iuniu 1873.

In numele comitetulu parochialu: Georgiu Lorintiu, presiedinte.

2—3 Cu scirea si invoirea on. d. protopopu tractualu

Concursu.

Pentru parochia gr. or. romana din comuna Zoltu, protopresbiteratulu Fagetulu, se deschide prin acãst'a concursu pona la 15 augustu annulu 1873.

Emolumentele sunt: Un'a sesiune de 30 jugere estravilanu, 1/2 jugere gradina intra vilana si totu atãtã estravilana; birulu dela 80 de case si stol'a usuata.

Doritorii de a ocupã acãsta parochia au a si motivã recurselu lor, conformu dispoziãtiuniloru statutulu org. bisericãscu, si adresãtu sinodulu parochialu, ale substerne reverendisimulu dnu protopopu Atanasiu Ivanoviciu in Fagetu pona la terminulu pusu. —

Zoltu in 10 iuniu 1873.

Comitetulu parochialu,

cu scirea mea:

Atanasiu Ivanoviciu, m. p.

protopresviteru.

2—3

Concursu.

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu din comuna gr. or. romana Partosiu, cotulu Torontalu, protopop. Ciãcovei se scrie prin acãst'a concursu pana in 22 iuliu a. c. at. v. si care d' va fi si alegerea. —

Emoluminte sunt: in bani gata 104 fl. v. a; in naturalie: 25 meti grãu, 10 meti pusioiu, 6 orgii de paie, din cari are a-se incãldi si scãla, 3 jugere de pamentu araturã 3/4 jugere de gradina pentru legume si 20 cr. dela fie-care inmortentare.

Doritorii de a ocupã acestu postu sunt avisati, a si tramite recursurulu lorã bine motivãte, amesuratu statutulu organiciu si adresate respectivulu comitetulu parochialu catu Multu on. Domnu Alexandru Popoviciu, m. p. protopresvit. in Fizesiu, post'a ultima Kőnyvgnaden.

Partosiu, in 10 iuniu 1873.

Comitetulu parochialu,

In contielegere cu Domnulu adm. protopresv. 3—3 Alexandru Popoviciu.

Concursu.

Pentru întregirea parochiei vacante gr. or. din Crecima, cu filial'a Malu, protopopiatulu Caransebesulu, se deschide concursu cu terminu de sãsse septemani, socotitu de la primã publicare in „Albina.“

Parochia se cuprinde din 875 de sufletu si in locu de biru si stola, s'a staveritu o platã annala de 110 fl. in bani gata cu cuartiru liberu, gradina de legumi si un'a sesiune estravilana, completa.

Doritorii de a ocupã acãsta parochia amesuratu normativelor ven. Consistoriu de casanu au sã si intocmãca recurselu lorã in tãtiesulu legii, si petitiunei lorã sã alature: a) Atestatulu de boteau; b) atestatulu de cununie; c) atestatulu din scãlele elementari, normale si gimnasiali, celu putienu cu patru clase; d) atestatulu din scãlele teologice; e) atestatulu de calificatiune; ar deca este preotu, atestatulu de promoãtiune.

Recurselu au sã se adresãtie Sinodulu parochialu, substernendu-le pré on. domnu protopresbiteru Nicolae Andreeviciu in Caransebesiu.

Crecima in 21 iuniu 1873.

2—3 Comitetululu parochialu, in contielegere cu dlu protopresbiteru tractualu